

СОЦІАЛЬНО-ОСВІТНІ ДОМІНАНТИ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ СОЦІАЛЬНОЇ СФЕРИ ТА ІНКЛЮЗИВНОЇ ОСВІТИ

матеріали
VI Всеукраїнської науково-практичної
Інтернет-конференції

**Бердянський державний педагогічний університет
Факультет дошкільної, спеціальної та соціальної освіти
Кафедра соціальної роботи та інклюзивної освіти
Український університет імені Михайла Драгоманова
Інститут проблем виховання НАПН України
Національний авіаційний університет**

*До 20-річчя кафедри соціальної роботи та інклюзивної освіти
Бердянського державного педагогічного університету:
наукові здобутки та професійний досвід*

**Збірник матеріалів
VI Всеукраїнської науково-практичної
Інтернет-конференції**

**СОЦІАЛЬНО-ОСВІТНІ ДОМІНАНТИ ПРОФЕСІЙНОЇ
ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ СОЦІАЛЬНОЇ СФЕРИ ТА
ІНКЛЮЗИВНОЇ ОСВІТИ**

23-24 жовтня 2024 року

**м. Запоріжжя
2024**

УДК 378.091.12:364-43]:37.043.2-056.2/.3

С 69

*Рекомендовано ухвалою вченої ради
Факультету дошкільної, спеціальної та соціальної освіти
Бердянського державного педагогічного університету
(протокол №3 від 30.10.2024 р.)*

Соціально-освітні доміанти професійної підготовки фахівців соціальної сфери та інклюзивної освіти : матеріали VI Всеукраїнської науково-практичної Інтернет-конференції : збірник наукових праць ; укладач Петровська К. В. Запоріжжя : БДПУ. 2024. 458 с.

До збірника увійшли матеріали Всеукраїнської науково-практичної Інтернет-конференції "Соціально-освітні доміанти професійної підготовки фахівців соціальної сфери та інклюзивної освіти", які виявляють та обґрунтовують тенденції підвищення ефективності підготовки фахівців соціальної сфери та інклюзивної освіти. Матеріали збірника будуть корисними для дослідників, науковців, аспірантів, пошукачів, викладачів, здобувачів освіти.

The collection consists of materials of Ukrainian scientific-practical Internet-conference "Social-educational dominants of specialist's professional preparation of social sphere and inclusive education" (dedicated to the 20th Anniversary of the Department of Social Work and Inclusive Education and the Social Worker's Day) which defining and explaining trends of increasing of effective specialist's professional preparation of social sphere and inclusive education. The materials of the collection will be useful for researchers, scientists, graduate students, prospectors, lecturers, students.

Автори несуть персональну відповідальність за достовірність наданих матеріалів та правильність цитування.

УДК 378.091.12:364-43]:37.043.2-056.2/.3

С 69

Кафедра соціальної роботи
та інклюзивної освіти,
ФДССО, БДПУ, 2024

ФОРМУВАННЯ ОСНОВ ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ФАХІВЦЯ СОЦІАЛЬНОЇ СФЕРИ В УМОВАХ ЗАКЛАДУ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Ганна Алексєєва,

кандидатка педагогічних наук,
доцентка кафедри комп'ютерних технологій та інформатики
Бердянського державного педагогічного університету

Олександр Овсянніков,

кандидат педагогічних наук,
доцент кафедри комп'ютерних технологій та інформатики
Бердянського державного педагогічного університету

ІНТЕГРАЦІЯ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У СОЦІАЛЬНО-ПЕДАГОГІЧНУ ДІЯЛЬНІСТЬ

Використання інформаційних технологій у соціальній роботі стає все більш актуальним у світлі глобальних викликів, таких як пандемія COVID-19 та воєнний конфлікт в Україні. Ці технології, включаючи мобільні додатки та онлайн платформи, дозволяють соціальним працівникам адаптувати традиційні методи до нових умов, забезпечуючи безперервний освітній процес і доступність психологічної підтримки навіть у віддалених або небезпечних районах [3].

Цифровізація допомагає підтримувати навчальні процеси, особливо для соціально вразливих груп, забезпечуючи їм доступ до освітніх ресурсів без необхідності фізичної присутності, що є критично важливим під час карантинних обмежень [4]. Використання інформаційних технологій також спрощує координацію гуманітарної допомоги, дозволяючи оперативно реагувати на потреби внутрішньо переміщених осіб і інших постраждалих від конфліктів груп.

Крім того, цифрові інструменти поліпшують комунікацію між соціальними працівниками та клієнтами, дозволяючи вести бесіди в режимі реального часу, проводити відеоконсультації та вирішувати проблеми на відстані [1; 2]. Впровадження онлайн-платформ для соціальної інтеграції та навчальних порталів значно розширює можливості для професійного розвитку та соціальної адаптації клієнтів.

Глибший аналіз конкретних прикладів і кейсів демонструє, наскільки значущими є інформаційні технології для вирішення актуальних соціальних проблем. Особливо важливими є перспективи майбутнього розвитку цих технологій у контексті змінюваного глобального середовища та відповіді на продовження викликів сучасного світу.

Метою дослідження є опис впливу інформаційних технологій на ефективність соціально-педагогічної роботи в умовах глобальних викликів, таких як пандемія та воєнні конфлікти.

Багато вчених, зокрема Г. Батигін, Н. Бойко, О. Голобуцький, Б. Докторов, Н. Толстих та інші, зробили значний внесок у дослідження впливу інформаційно-комунікаційних технологій на соціально-педагогічну діяльність. Вивчення застосування інтернет-комунікацій у роботі соціальних педагогів було предметом робіт таких теоретиків та практиків, як Т. Войцях, О. Заєць, Л. Кондратенко, Л. Михайлова, М. Хава та інші. Дослідження професійного консультування соціальними педагогами було проведено науковцями, серед яких Л. Завацька, А. Капська, Г. Раковська, В. Сорочинська, Н. Нікітіна, Є. Холостова та інші.

Хоча вже зроблено значний внесок у розуміння впливу інформаційних технологій на соціально-педагогічну діяльність, існує недостатньо розробок, які б детально аналізували роль цих технологій в умовах дистанційного навчання та воєнного стану, а також оцінювали їх вплив на доступність та якість соціально-педагогічних послуг. Це вказує на потребу в подальших дослідженнях для виявлення існуючих прогалин та розробки цільових стратегій, що оптимізують використання ІКТ у соціально-педагогічній сфері в нових умовах.

У контексті сучасної інформатизації, соціально-педагогічна робота все більше інтегрує комп'ютерні технології не лише для онлайн комунікацій, а й для розширення взаємодії між людьми та комп'ютерами, що призводить до появи машин з людськими характеристиками. Така взаємодія відрізняється від традиційного спілкування, оновлюючи стандартні комунікаційні форми та формуючи нову якість взаємодії [5].

Комп'ютери стають звичними інструментами спілкування і можуть взяти на себе важливу роль у майбутній комунікативній взаємодії [2]. Важливо також зберегти баланс між реальним і віртуальним спілкуванням, адже особистісне спілкування

залишається ключовим, особливо коли клієнти обмежені у доступі або мотивації до використання технологій.

Психологічні аспекти використання ІКТ включають:

- свободу вибору в прийнятті інформації, що зменшує потенціал конфліктів у міжособистісних взаємодіях і допомагає усвідомленню власної унікальності;
- постійне залучення в розвитковий процес через динамічні властивості ІКТ, що сприяє неперервному осмисленню особистого досвіду;
- запобігання інформаційному перенавантаженню завдяки можливості перемикання між різними за змістом інформаційними блоками;
- індивідуалізація освітнього процесу, адаптація навчальних матеріалів до вікових та освітніх потреб кожної дитини [6].

Модель психолого-педагогічного використання ІКТ обумовлена кількома фундаментальними принципами: цілеспрямоване застосування, яке передбачає використання комп'ютерів для доступу до інформації, яка інакше була б недоступна; відповідність особистим потребам, за яким ІКТ мають використовуватися з урахуванням індивідуальних потреб і особливостей користувача, відповідно до гуманістичного підходу; перевага людини над технікою, яка забезпечує домінуючу роль людини у взаємодії з технологіями; інтегративність і гнучкість, які об'єднують освітні, виховні та розвиваючі функції в процесі навчання; корисність та профілактика стресу, де ефективне використання ІКТ допомагає уникнути стресових ситуацій та стимулює рефлексивне мислення; а також захист від комп'ютерних ризиків, який вимагає розробки заходів для мінімізації психофізіологічних ризиків, пов'язаних з користуванням комп'ютерами.

Ми входимо в епоху інформації, і наша здатність ефективно використовувати інформаційні технології може значно вплинути на добробут і стабільність нашого суспільства. Тому глибоке вивчення новітніх досягнень у сфері інформатики, її методів і інструментів, а також перспектив їх застосування є пріоритетом у соціально-педагогічній та психологічній роботі.

ЛІТЕРАТУРА

1. Алексеева Г. М., Антоненко О. В., Жадан К. О., Лифенко М. В. Досвід використання засобів електронного навчання у інклюзивному освітньому ВНЗ [Електронний ресурс]. Фізико-математична освіта : науковий журнал. 2018. № 4 (18). С. 17-25. DOI: <https://doi.org/10.31110/2413-1571-2018-018-4-003>.
2. Бабич, П., & Aleksiejeva, H. (2022). Особливості навчання осіб з вадами слуху в інклюзивному освітньому середовищі професійно-технічних закладів освіти. Наукові записки Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка. Серія: педагогіка, 1(1), 47–55. <https://doi.org/10.25128/2415-3605.22.1.6>
3. Капська А. Й. и др. Інформаційно-консультативна робота соціального педагога в мережі інтернет. Редакційна колегія: к. пед. н., доц. Конончук А.І. (відповідальний за випуск), к. пед. н., доц. Борисюк С.О., к. пед. н., доц. Хлебик С.Р. 2016. С. 137.
4. Коваленко В. В. Напрями застосування електронних соціальних мереж у соціально-педагогічній роботі з учнями з функціональними обмеженнями. 2017.
5. Лукашевич М. П., Семигіна Т. В. Соціальна робота: теорія і практика: Підручник. Київ: Каравела, 2015., с. 19.
6. Рудкевич Н. І. Методика соціально-педагогічної роботи: навчально-методичний посібник. Львів: Растр-7, 2021. 324 с.